

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/411/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4312216495
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 10. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Dušan Harbuta
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4312216495.3

Uznesenie

Krajský súd v Nitre, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Nitra zo dňa 24. septembra 2013 č.k. 18C/91/2013-45 a o odvolaní navrhovateľa proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 25. februára 2014 č.k. 18C/91/2013-58, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec mu vracia na ďalšie konanie.
- II. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal zaplatenia sumy 125 eur ako náhrady škody a sumy 330 eur ako nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. 11Er/1031/2008. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

Svoje rozhodnutie právne oprel o ust. § 4 ods. 1 písm. a/ bod 1., § 9 ods. 1, 2, a § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1-3 a § 19 ods. 1, 3 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ust. § 41 ods. 1, 2 a § 44 ods. 1, 2 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov účinného v čase začatia exekučného konania (ďalej len „Exekučný poriadok“). Z hľadiska skutkového stavu mal za preukázané, že v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Levice pod sp.zn. 11Er/1031/2008 podal súdny exekútor súdu dňa 14. 11. 2008 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie spolu s návrhom na vykonanie exekúcie, ktorej Okresný súd Levice (ďalej len „exekučný súd“) dňa 29. 1. 2009 vyhovel a vydal poverenie na vykonanie exekúcie. Poukázal, že navrhovateľ sa na odporcu obrátil so žiadosťou o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a aj keď podal žalobu na súd skôr ako uplynula 6-mesačná lehota, ku dňu rozhodovania už bolo zrejmé, že odporca nárok navrhovateľa v rámci predbežného prerokovania neuznal a neuspokojil ho. Konštatoval, že otázku, či v konkrétnom prípade bolo alebo nebolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, je kompetentný preskúmať ústavný súd na podklade ústavnej sťažnosti, a nie súd v konaní o náhrade škody. Ak by všeobecné súdy preskúmavali postup iných všeobecných súdov, smerovalo by to k porušeniu inštančného princípu v súdnictve. Nárok navrhovateľa na náhradu škody nepovažoval za premlčaný v dôsledku toho, že sa navrhovateľ predbežného prerokovania domáhal v roku 2012. Súd prvého stupňa neskúmal, či v danom prípade došlo k prietahom v konaní, zisťoval, či došlo k nedodržaniu zákonnej lehoty, z akého dôvodu a či vôbec nejaká škoda vznikla. Dospel k záveru, že 15-dňová lehota v danom prípade neexistovala. Ďalej konštatoval, že neboli v danom exekučnom konaní zistené zbytočné prietahy ani nečinnosť súdu, nebola preukázaná tak majetková a ani nemajetková ujma a návrh navrhovateľa hodnotil ako účelový. Zistil, že

žiadosť o udelenie poverenia bola súdu doručená 14. 11. 2008 a súd o tejto žiadosti rozhodol dňa 29. 01. 2009 udelením poverenia, teda nerozhodol v lehote 15 dní od podania žiadosti dôvodiť, že sa tak stalo z objektívne daného stavu a neúmerneho množstva práce. Poukázal tiež na skutočnosť, že škoda nemôže byť uplatnená v paušálnej čiastke, ale musí byť preukázaná, že práve pre nesprávny úradný postup došlo k výške škody, taktiež musí byť preukázaná aj príčinná súvislosť, čo však navrhovateľ nepreukázal a ku škode neprodukoval žiadne dôkazy. K uplatnenej nemajetkovej ujme dodal, že táto nezávisí automaticky od konštatovania nedodržania zákonnej lehoty, ale aj od okolností, ktoré sú v tejto veci v odôvodnení konštatované a na základe ktorých súd nevidel dôvod pre finančnú satisfakciu vo forme nemajetkovej ujmy. V danej veci poverenie pre súdneho exekútora bolo vydané a exekúcia je vykonávaná. Návrh navrhovateľa na doplnenie dokazovania oboznámením sa so znaleckým posudkom súd prvého stupňa zamietol z dôvodu, že navrhovateľovi žiadna škoda nevznikla. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 142 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (zák. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších predpisov, ďalej len „OSP“) tak, že úspešnému účastníkovi, v tomto prípade odporcovi, nepriznal náhradu trov konania, nakoľko mu žiadne nevznikli.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojím rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkol mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote. Poukázal tiež na to, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentoval, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyše jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti, atď.. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávaný za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. Nestotožnil sa so zamietnutím návrhu na vykonanie znaleckého dokazovania dôvodiť, že výsledok tohto znaleckého dokazovania má tvoriť jeden zo základov pre rozhodnutie súdu vo veci samej, znemožnil tak navrhovateľovi objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Namietal tiež vyhodnotenie vznesenej námietky premlčania, navrhovateľ tvrdí, že k premlčaniu práva nedošlo, nakoľko o škodu sa nemohol dozvedieť ani v deň spísania podania, v ktorom poukazuje na prieťahy, škodu nebolo možné vyčíslieť ani len odhadom, pretože nebolo možné objektívne stanoviť, kedy súd vydá rozhodnutie, ktorým nesprávny úradný postup ukončí. Momentom, kedy sa poškodený o škodu dozvedel je skutočnosť, kedy sa dozvedel o vydaní rozhodnutia súdom, ktoré ukončilo nesprávny úradný postup a kedy už viac nebolo mysliteľné, aby mu v súvislosti s nesprávnym úradným postupom vznikala majetková škoda.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP a dospel k záveru, že napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa je potrebné zrušiť podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Predmetom tohto konania je návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáha zaplata sumy 125 eur z titulu náhrady škody a sumy 330 eur z titulu nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Levice v exekučnom konaní vedenom pod sp. zn. EX 4189/2010. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhľadom na nevydanie rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote a v prieťahoch v konaní pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pretože k vydaniu rozhodnutia o zamietnutí žiadosti o udelenie poverenia došlo s omeškaním viac ako 213 dní.

Na námietku odvolateľa, ktorý okrem nesprávneho právneho posúdenia veci, ako aj neúplne zisteného skutkového stavu vytýkal i odňatie mu možnosti konať pred súdom, ako i vzhľadom na zákonnú povinnosť odvolacieho súdu skúmať vždy, či napadnuté rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 221 OSP, zaoberal sa odvolací súd prioritne otázkou, či konanie v danej veci netrpí niektorou z väd vymenovaných v § 221 ods. 1 písm. a-g/ OSP (či v danej veci nejde o prípad nedostatku právomoci súdu, nedostatku spôsobilosti účastníka byť účastníkom konania, nedostatku riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, o prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už začatého konania, o prípad nedostatku návrhu na začatie konania tam, kde konanie sa mohlo začať len na takýto návrh, o prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať alebo o prípad rozhodovania vylúčeným sudcom, či súdom nesprávne obsadeným).

Podľa § 221 ods. 1 písm. f/ OSP účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Podľa § 221 ods. 1 písm. h/ OSP odvolací súd rozhodnutie zruší, ak súd prvého stupňa nesprávne vec právne posúdil tým, že nepoužil správne ustanovenie právneho predpisu a nedostatočne zistil skutkový stav.

Vada konania vymedzená v citovanom ustanovení § 221 ods. 1 písm. f/ OSP je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces, ktoré právo zaručuje v podmienkach právneho poriadku Slovenskej republiky okrem zákonov aj článok 46 a nasl. Ústavy SR a článok 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (Oznámenie Ministerstva zahraničných vecí ČSFR č. 209/1992 Zb.). Požiadavky na riadne zdôvodnenie rozsudku súdu vo vnútroštátnych podmienkach SR ustanovuje § 157 ods. 2 OSP, podľa ktorého v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa navrhovateľ domáha a z akých dôvodov, ako sa vo veci vyjadril odporca, prípadne iný účastník konania, jasne, stručne a výstižne vysvetlí, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil. Dbá pritom aj na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé. Výkladom citovaného ustanovenia OSP pritom treba dospieť k záveru, že s tam uvedenými požiadavkami je v rozpore nielen úplný či čiastočný nedostatok (absencia) dôvodov rozhodnutia, ale napr. aj existencia extrémneho nesúladu medzi právnymi závermi súdu a jeho skutkovými zisteniami, resp. prípad, keď právne závery zo skutkových zistení pri žiadnej nožnej interpretácii nevyplývajú, a napokon tiež len všeobecné súhrnné zistenia bez špecifikácie jednotlivých dôkazov, z ktorých mali byť tieto zistenia vyvedené. Povinnosť súdu riadne odôvodňovať rozhodnutie je odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu rozhodnutia súdu, ktoré sa vyporiada i so špecifickými námietkami účastníka. Porušením uvedeného práva účastníka na jednej strane a povinnosti súdu na druhej strane sa účastníkovi konania (okrem upretia práva dozvedieť sa o príčinách rozhodnutia práve zvoleným spôsobom) odníma možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu v rámci využitia riadnych alebo mimoriadnych opravných prostriedkov. Ak potom nedostatok riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia je porušením práva na spravodlivé súdne konanie, táto vada zakladá zároveň aj dôvodnosť podaného odvolania. Súd v odôvodnení svojho rozhodnutia sa musí vyporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení jednoznačne vysvetlený nielen s poukazom na všetky skutočnosti zistené vykonaným dokazovaním, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal. Niet v ňom miesta pre dohady a domnienky.

Účelom odôvodnenia rozsudku je predovšetkým preukázať jeho správnosť a odôvodnenie súčasne musí byť i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí súdu, t.j. musí byť preskúmateľné.

Dôvodom na zrušenie napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa, okrem vyššie uvedených dôvodov, aj na jednej strane nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v tom, že súd prvého stupňa nepoužil správnu právnu normu a na druhej strane je nedostatočné zistenie skutkového stavu. Nedostatočné zistenie skutkového stavu môže mať dve rôzne príčiny. Jednou je, že súd prvého stupňa nevykonal navrhnuté dôkazné prostriedky, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností (§ 205 ods. 2 písm. c/ OSP) a druhou je, že doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazné prostriedky, ktoré doteraz neboli uplatnené.

Preskúmaný rozsudok súdu prvého stupňa však tieto požiadavky nespĺňa. Prvostupňový súd svoje zamietajúce rozhodnutie založil na zistení, že v konaní nebolo preukázané, že by zo strany exekučného súdu vo veci vedenej pod sp.zn. 11Er/1031/2008 došlo k nesprávnemu úradnému postupu, čím nebol naplnený základný predpoklad pre priznanie navrhovateľom uplatnenej náhrady škody a nemajetkovej ujmy. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol obsah podanej žaloby, opísal zistený skutkový stav, citáciu zákonných ustanovení, podľa ktorých vec právne posúdil, ako aj podal teoretický výklad zákonných predpokladov vzniku zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Z odôvodnenia jeho rozhodnutia vyplýva, že skutkový stav zisťoval z exekučného spisu Okresného súdu Levice sp.zn. 11Er/1031/2008, z ktorého mal za preukázané, že súdny exekútor podal žiadosť o udelenie poverenia dňa 14. 11. 2008 a súd vydal poverenie dňa 29. 01. 2009. Súd prvého stupňa však v predmetnej veci mal pripojený exekučný spis Okresného súdu Levice sp.zn. 12Er/426/2010, EX 4189/2010, obsah ktorého na pojednávaní dňa 15. 10. 2013 aj oboznámil. Je preto nejasné a nepochopiteľné, prečo v napadnutom rozsudku vychádzal zo skutkového stavu zisteného z exekučného spisu spisovej značky 11Er/1031/2008. Skutkové zistenia, ku ktorým dospel oboznámením sa s týmto spisom (11Er/1031/2008) nekorešponujú a nesúvisia s prejednávanou vecou, nakoľko sám navrhovateľ v podanom návrhu uvádza a označuje ako dôkaz exekučné konanie vedené na Okresnom súde Levice pod sp.zn. EX 4189/2010. V súdom prvého stupňa v napadnutom rozsudku uvádzaného exekučného spisu 11Er/1031/2008 mala byť žiadosť o udelenie poverenia podaná dňa 14. 11. 2008 a súd vydal poverenie dňa 29. 01. 2009, kým z pripojeného exekučného spisu sp.zn. 12Er/426/2010 je zrejmé, že žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia bola podaná exekučnému súdu iného dňa a exekučný súd jeho žiadosť zamietol. Odvolaciemu súdu nie je zrejmé, na základe akých skutočností a dôkazov dospel súd prvého stupňa k skutkovým zisteniam uvádzaným v napadnutom rozsudku, keď mal síce pripojený správny exekučný spis, ale skutkový stav zistil z úplne iného exekučného spisu a následne aj právne zhodnotenie vykonal z tohto, nesprávne označeného spisu. Z tohto dôvodu je preto potrebné konštatovať, že rozsudok súdu prvého stupňa je nejasný, zmätočný a nepreskúmateľný, v dôsledku čoho odôvodnenie rozsudku nezodpovedá vykonanému dokazovaniu pred súdom prvého stupňa a dôkazom nachádzajúcich sa v predmetnom spise. V danej veci preto prístup súdu prvého stupňa nezodpovedá príslušným ustanoveniam o súdnej ochrane, kam patrí aj zákonná požiadavka na náležitosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozsudku ako výklad myšlienkového postupu súdu o tom, ako dospel k príslušnému výroku rozsudku, musí totiž spĺňať požiadavku, aby bol účastníkom konania objektívnym, zrozumiteľným a presvedčivým, t.j. aby bolo z neho možné preskúmať správnosť postupu súdu a zároveň získať aj odpoveď na všetky podstatné argumentačné tvrdenia uplatnené účastníkmi konania, ako aj na právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ak rozsudok takéto odôvodnenie neobsahuje, potom je nezrozumiteľný a nepreskúmateľný, čím došlo k porušeniu procesných ustanovení upravujúcich postup súdu v občianskom súdnom konaní a postupom súdu tak účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Vychádzajúc zo základného práva na prístup k súdnej ochrane je potrebné tiež zdôrazniť, že nepreskúmateľnosť, či arbitrárnosť (tiež označovaná ako zmätočnosť rozhodnutia) súdneho rozhodnutia musí byť v odvolacom konaní napravená, pretože bráni jeho vecnému preskúmaniu, pričom konvalidácia tohto nedostatku odvolacím súdom neprichádza z logických a systematických dôvodov do úvahy. Tomu zodpovedá aj znenie ust. § 220 OSP, ktoré odvolaciemu súdu umožňuje zmeniť rozhodnutie súdu prvého stupňa len za predpokladu, že nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219 OSP) ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1 OSP). Pokiaľ existujú dôvody pre kasáciu rozhodnutia, čo zároveň vylučuje, aby mohlo byť rozhodnutie potvrdené, nemožno ho ani zmeniť. Záverom odvolací súd poznamenáva, že v

preskúvanom spise sa nachádzajú rôzne vyhotovenia konceptu rozsudku a prvopisu rozsudku, ktorý (nesprávne vyhotovenie) sa doručoval účastníkom konania.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 221 ods. 1 písm. f/ a h/ OSP zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 OSP). V ďalšom konaní súd prvého stupňa predovšetkým zistí skutkový stav v danej veci, oboznámi sa so správnym exekučným spisom a následne vo veci opätovne rozhodne, pričom svoje rozhodnutie i náležitým spôsobom odôvodní, vypořádajúc sa v ňom i s námietkami odvolateľa vznesenými v odvolacom konaní tak, aby bolo odvolacím súdom preskúmateľné. Zároveň rozhodne i o náhrade trov konania, vrátane trov konania odvolacieho (§ 224 ods. 3 OSP).

V predmetnej veci súd prvého stupňa uznesením zo dňa 25. februára 2014 č.k. 18C/91/2013-58 vyzval navrhovateľa na zaplatenie súdneho poplatku za podané odvolanie v sume 20 eur podľa položky číslo 7a Sadzobníka súdnych poplatkov.

Uznesenie napadol v zákonnej lehote odvolaním navrhovateľ dôvodiac, že napadnuté uznesenie neobsahuje podstatnú náležitosť, ktorou je odôvodnenie, ďalej namietal, že súdny poplatok bol nesprávne vyrubený, nakoľko podľa položky č. 7a sadzobníka súdnych poplatkov spoplatneniu podlieha iba podanie žaloby na náhradu škody, nepodliehajú spoplatneniu ďalšie úkony vo veci samej, ako sú odvolanie, dovolanie a pod. Namietal, že navrhovateľ podal odvolanie proti rozsudku a nie žalobu a súd nie je oprávnený svojvoľne rozširovať okruh úkonov podliehajúcich súdnemu poplatku, nakoľko v prílohe zákona č. 71/1992 Zb. nie je jasne a jednoznačne stanovená poplatková povinnosť za podanie odvolania voči rozhodnutiu súdu o žalobe na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Navyše, podľa ustanovenia § 18ca zákona o súdnych poplatkoch, z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012. V danom prípade bol návrh navrhovateľa podaný pred 01. 10. 2012, konanie teda začalo pred účinnosťou zák. č. 286/2012, a preto je nutné aplikovať právny stav platný do 30. 09. 2012. Žiada napadnuté uznesenie v celom rozsahu zrušiť.

Podľa § 1 ods. 1 zák. č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch v znení účinnom v čase podania odvolania, teda v znení účinnom od 15. 06. 2013 do 30. 11. 2013 (ďalej len citovaného zákona), súdne poplatky (ďalej len "poplatky") sa vyberajú za jednotlivé úkony alebo konanie súdov, ak sa vykonávajú na návrh a za úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry (ďalej len "poplatkový úkon") uvedené v sadzobníku súdnych poplatkov a poplatku za výpis z registra trestov (ďalej len "sadzobník"), ktorý tvorí prílohu tohto zákona.

Podľa § 2 ods. 4 citovaného zákona v odvolacom konaní je poplatníkom ten, kto podal odvolanie, pri dovolaní ten, kto podal dovolanie. Poplatníkom je tiež ten, kto podal opravný prostriedok proti rozhodnutiu správneho orgánu a v konaní nebol úspešný.

Podľa § 5 ods. 1 písm. a) citovaného zákona poplatková povinnosť vzniká podaním návrhu, odvolania a dovolania alebo žiadosti na vykonanie poplatkového úkonu, ak je poplatníkom navrhovateľ, odvolateľ a dovolateľ.

Podľa § 6 ods. 1 citovaného zákona sadzba poplatku je uvedená v sadzobníku percentom zo základu poplatku (ďalej len "percentná sadzba") alebo pevnou sumou.

Podľa § 6 ods. 2 citovaného zákona, ak je sadzba poplatku ustanovená za konanie, rozumie sa tým konanie na jednom stupni. Poplatok podľa rovnakej sadzby sa vyberá i v odvolacom konaní vo veci samej. Poplatok za dovolanie sa vyberá vo výške dvojnásobku poplatku ustanoveného v sadzobníku.

Podľa § 18ca citovaného zákona z úkonov navrhnutých alebo za konania začaté do 30. septembra 2012 sa vyberajú poplatky podľa predpisov účinných do 30. septembra 2012, i keď sa stanú splatnými po 30. septembri 2012.

Podľa položky 7 písm. a) sadzobníka súdnych poplatkov Zákona o súdnych poplatkoch (ďalej len sadzobník súdnych poplatkov) je súdny poplatok zo žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom 20 eur.

V tejto časti je predovšetkým potrebné poznamenať, že do účinnosti novely Zákona o súdnych poplatkoch vykonanej zák. č. 621/2005 Z.z. boli podľa § 4 ods. 1 písm. c/ súdne konania vo veciach náhrady škody spôsobenej rozhodnutím orgánu štátu alebo jeho nesprávnym úradným postupom oslobodené od poplatku. Uvedená novela však od 01. 01. 2006 toto vecné oslobodenie vypustila, čo dôvodová správa odôvodnila reakciou na neúmerny nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z.. Zároveň v Sadzobníku súdnych poplatkov v položke 7a bol zavedený nový paušálny poplatok za žaloby na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom vo výške 3.000,-Sk. Ďalšou novelou Zákona o súdnych poplatkoch vykonanou zák. č. 273/2007 Z.z. účinného od 01. 07. 2007 bolo ust. § 4 ods. 1 doplnené o písm. k/, ktorým bolo opätovne zavedené oslobodenie súdnych konaní vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom od poplatku zároveň s vypustením položky 7a zo Sadzobníka súdnych poplatkov. Posledná zmena v tomto smere bola uskutočnená zák. č. 286/2012 Z.z., ktorým sa zmenil Zákon o súdnych poplatkoch s účinnosťou od 01. 10. 2012 a ktorým bolo z ust. § 4 ods. 1 vypustené písm. k/ a v Sadzobníku súdnych poplatkov za položku 7 bola vložená položka 7a v znení, podľa ktorého z návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom je sadzba poplatku 20 eur, čím zákonodarca reagoval podľa dôvodovej správy k tejto novele na nárast právne neopodstatnených žalôb o náhradu škody podľa zák. č. 514/2003 Z.z. na súdoch. Znamená to potom, že po 01. 10. 2012 konania vo veciach náhrady škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nie sú oslobodené od poplatkovej povinnosti, a preto navrhovateľovi v súvislosti s podaním takéhoto návrhu, ktorý je v zmysle § 2 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatníkom, vzniká podľa § 5 ods. 1 písm. a/ Zákona o súdnych poplatkoch poplatková povinnosť. Rovnako tak sa poplatníkom v týchto veciach v zmysle § 2 ods. 4 Zákona o súdnych poplatkoch stáva i ten, kto podal odvolanie, resp. ten, kto podal dovolanie, ktorým obdobne poplatková povinnosť podľa § 5 ods. 1 písm. a/ vzniká podaním odvolania a dovolania. V tomto smere navrhovateľom predkladané úvahy, že spoplatneniu podlieha len podanie návrhu na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom a nie i ďalšie úkony vo veci samej, akým je i odvolanie, sa odvolací súd nestotožňuje. V tejto súvislosti ďalej poznamenáva, že tieto úvahy navrhovateľa nielenže sú rozporné s vyššie citovanou zákonnou úpravou, ale je ich potrebné hodnotiť ako tendenčné a účelové, keď zákonodarca nad akúkoľvek pochybnosť v Zákone o súdnych poplatkoch za poplatníka v odvolacom konaní označuje odvolateľa a ani poznámka k položke 7a v Sadzobníku súdnych poplatkov jeho poplatkovú povinnosť nevyklučuje, resp. neurčuje iný režim (ako napr. poznámka k položke 13, spoločná poznámka k položkám 1, 2, 6, 7, 9, 14 a 16, poznámka k položke 9, atď.). I keď tvrdenie navrhovateľa o vylúčení analógie v poplatkových veciach je súladné s ustálenou judikatúrou a odvolací súd ho ani nespochybňuje, uložením poplatkovej povinnosti za odvolanie voči rozhodnutiu vo veci samej v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom nedochádza tak k svojvoľnému rozširovaniu okruhu úkonov podliehajúcich poplatkovej povinnosti a ani k použitiu analógie legis pri vyrubení súdneho poplatku. Neobstojí ani odvolávanie sa navrhovateľa na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp.zn. 4Cdo 39/2007, riešiaci právnu otázku, ktorá na daný prípad nedopadá.

Za situácie, že v prejednávanej veci ide o konanie na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci alebo jeho nesprávnym úradným postupom, začaté na návrh navrhovateľa dňa 28. 09. 2012, t.j. pred účinnosťou zák. č. 286/2012 Z.z. a že odvolanie proti zamietajúcemu rozsudku súdu prvého stupňa navrhovateľ predložil dňa 24. 02. 2014, t.j. po jeho účinnosti, je potom potrebné posúdiť vznik poplatkovej povinnosti navrhovateľa ako odvolateľa i z hľadiska prechodného ustanovenia k úpravám účinným od 01. 10. 2012 a to § 18ca Zákona o súdnych poplatkoch. Pri výklade tohto ustanovenia nemôže byť sporu o tom, že zmyslom tam uvedenej úpravy je vyňať niektoré úkony alebo konania z režimu spoplatňovania založeného zák. č. 286/2012 Z.z.. Pre danú vec je preto určujúcim hľadiskom zaradenie úkonu, ktorý sa má spoplatniť pod niektorú z častí tejto zákonnej definície. Pri snahe o zodpovedanie tejto otázky si treba uvedomiť, že právna úprava súdnych poplatkov pracuje s legislatívnou skratkou „poplatkový úkon“, pod ktorú zahŕňa jednotlivé úkony alebo konania súdov vykonávané na návrh a tiež úkony orgánov štátnej správy súdov a prokuratúry.

Pretože odvolanie je úkonom účastníka konania, je vylúčené, aby mohlo byť úkonom orgánu štátnej správy súdov alebo prokuratúry a rovnako tak nie je ani návrhom na vykonanie určitého úkonu súdom. Z charakteru odvolania vyplýva, že je návrhom na začatie osobitného konania a to konania odvolacieho. V súvislosti s poplatkovou povinnosťou navrhovateľa za odvolanie je takto potom rozhodujúce, či odvolacie konanie bolo začaté do 30. 09. 2012. Preukázateľne v tomto prípade odvolacie konanie začalo podaním odvolania navrhovateľom dňa 24. 02. 2014 a teda navrhovateľovi v súvislosti s podaním odvolania vznikla poplatková povinnosť. Preto správne súd prvého stupňa napadnutým uznesením vyrubil navrhovateľovi za podané odvolanie súdny poplatok, aplikujúc tak platnú právnu úpravu, účinnú v čase vzniku poplatkovej povinnosti a rovnako tak správne stanovil i výšku súdneho poplatku v sume 20 eur v súlade s položkou 7 písm. a/ Sadzobníka súdnych poplatkov.

Reagujúc na námietku navrhovateľa uvádzanú v jeho odvolaní o nepreskúmateľnosti napadnutého uznesenia súdu prvého stupňa, odvolací súd len dodáva, že i keď súčasťou základného práva účastníka súdneho konania na súdnu ochranu a s ňou súvisiaceho práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 Ústavy SR, ako i čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd je i riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia, tomuto právu zodpovedá i odôvodnenie rozhodnutia, ktoré nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkmi konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi (porovnaj IV. ÚS 115/03). Podstatou súdneho rozhodnutia je totiž poskytovanie materiálnej právnej ochrany dotknutých práv a nie prepiaty formalizmus pri vyhotovení súdneho rozhodnutia. Hodnotiac preskúmané uznesenie súdu prvého stupňa vo svetle týchto záverov, odvolací súd považuje tvrdenie navrhovateľa o jeho nepreskúmateľnosti za nedôvodné. Predmetné rozhodnutie totiž obsahuje zákonom požadované náležitosti podľa § 169 ods. 1 OSP a to označenie súdu, ktorý ho vydal, účastníkov konania a veci, výrok, odôvodnenie a poučenie o odvolaní, ako i deň a miesto vydania uznesenia. Z jeho odôvodnenia (bez ohľadu na to, že nie je obsiahnuté v oddelenej časti s výslovným uvedením nadpisu Odôvodnenie) tiež nad akúkoľvek pochybnosť plynie, že súdny poplatok bol navrhovateľovi vyrubený za odvolanie, v akej výške a podľa akého ustanovenia Zákona o súdnych poplatkoch (položka č. 7a sadzobníka).

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Rozhodnutie o zrušení napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 2:1.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.